

Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki

uchwalona 17.09.1787 (weszła w życie w 1789 r.)
(według stanu prawnego na dzień 3 maja 1999 r.) [1]

Spis

treści:

Wstęp		
Artykuł	I	
Artykuł	II	
Artykuł	III	
Artykuł	IV	
Artykuł	V	
Artykuł	VI	
Artykuł	VII	
Poprawki	do	konstytucji:
Poprawka	I	
Poprawka	II	
Poprawka	III	
Poprawka	IV	
Poprawka	V	
Poprawka	VI	
Poprawka	VII	
Poprawka	VIII	
Poprawka	IX	
Poprawka	X	
Poprawka	XI	
Poprawka	XII	
Poprawka	XIII	
Poprawka	XIV	
Poprawka	XV	
Poprawka	XVI	
Poprawka	XVII	
Poprawka	XVIII	
Poprawka	XIX	
Poprawka	XX	
Poprawka	XXI	
Poprawka	XXII	
Poprawka	XXIII	
Poprawka	XXIV	
Poprawka	XXV	
Poprawka	XXVI	
Poprawka XXII		

*

My, naród Stanów Zjednoczonych, pragnąc udoskonalić Unię, ustanowić sprawiedliwość, zabezpieczyć spokój w kraju, zapewnić wspólną obronę, podnieść ogólny dobrobyt oraz utrzymać dla nas samych i naszego potomstwa dobrodziejstwa wolności, wprowadzamy i ustanawiamy dla Stanów Zjednoczonych Ameryki niniejszą konstytucję.

Artykuł I

§1. Wszelka niniejszym przyznana władza ustawodawcza przysługuje Kongresowi Stanów Zjednoczonych, który składa się z Senatu i z Izby Reprezentantów.

§2. W skład Izby Reprezentantów wchodzi członkowie wybierani co dwa lata przez ludność poszczególnych stanów; w każdym stanie wyborcy powinni odpowiadać wymogom, określonym dla wyborców tej izby ciała ustawodawczego stanu, która składa się z większej liczby członków.

Nie można zostać członkiem Izby Reprezentantów, nie mając ukończonych lat dwudziestu pięciu, nie posiadając obywatelstwa Stanów Zjednoczonych od lat siedmiu i nie będąc w czasie wyborów mieszkańcem tego stanu, w którym się kandyduje.

Mandaty i bezpośrednie podatki przypadające na poszczególne stany, które przystąpiły do Unii, ustala się odpowiednio do liczby mieszkańców; oblicza się ją dodając do ogólnej liczby osób wolnych, łącznie z osobami zobowiązanymi do służby przez czas określony w latach, ale z wyłączeniem nie opodatkowanych Indian, trzy piąte ogółu pozostałych osób. Najbliższe obliczenie nastąpi w ciągu trzech lat od pierwszego zebrania się Kongresu Stanów Zjednoczonych, a następne spisy ludności dokonywać się będą co dziesięć lat w sposób określony ustawą. Na każde trzydzieści tysięcy nie może przypadać więcej niż jeden przedstawiciel, ale każdy stan musi mieć przynajmniej jednego przedstawiciela; aż do przeprowadzenia takiego obliczenia stan New Hampshire uprawniony jest do wyboru trzech przedstawicieli, Massachusetts ośmiu, Rhode Island i Providence Plantations jednego, Connecticut pięciu, Nowy Jork sześciu, New Jersey czterech, Pensylwania ośmiu, Delaware jednego, Maryland sześciu, Wirginia dziesięciu, Północna Karolina pięciu, Południowa Karolina pięciu i Georgia trzech.

W razie wygaśnięcia mandatu z jakiegoś stanu władza wykonawcza tego stanu zarządza wybory w celu obsadzenia opróżnionego mandatu.

Izba Reprezentantów wybiera ze swego grona przewodniczącego i inne organy oraz ma wyłączne prawo stawiania przed Senatem wyższych funkcjonariuszy w stan oskarżenia.

§3. Senat Stanów Zjednoczonych składa się z senatorów wybieranych po dwu z każdego stanu przez jego ciało ustawodawcze na lat sześć; każdy senator rozporządza jednym głosem.

Niezwłocznie po zebraniu się w wyniku pierwszych wyborów senatorowie zostaną podzieleni, w miarę możliwości równomiernie, na trzy grupy. Mandaty senatorów pierwszej grupy wygasają z upływem dwu lat, drugiej grupy - z upływem czterech lat, a trzeciej grupy - z upływem sześciu lat, tak aby co dwa lata można było wybierać jedną trzecią część Senatu. Jeżeli wskutek zrzeczenia się lub z innej przyczyny mandat wygaśnie w okresie, gdy ciało ustawodawcze zainteresowanego stanu nie obraduje, władza wykonawcza tego stanu może tymczasowo wyznaczyć senatora na okres do zebrania się ciała ustawodawczego, które powinno wówczas obsadzić opróżniony mandat.

Nie można zostać senatorem nie mając ukończonych trzydziestu lat, nie posiadając obywatelstwa Stanów Zjednoczonych od lat dziesięciu i nie będąc w czasie wyborów mieszkańcem tego stanu, w którym się kandyduje.

Wiceprezydent Stanów Zjednoczonych jest prezydentem Senatu; nie bierze jednak udziału w głosowaniu, chyba że zachodzi równość głosów.

Senat wybiera inne swoje organy, a gdy wiceprezydent jest nieobecny lub pełni obowiązki prezydenta Stanów Zjednoczonych - prezydenta *ad interim*.

Senat jest wyłącznie uprawniony do sądzenia w sprawach, w których nastąpiło postawienie w stan oskarżenia przez Izbę Reprezentantów. Gdy Senat działa w tym charakterze, senatorowie składają przysięgę lub ślubowanie. W razie oskarżenia prezydenta Stanów Zjednoczonych przewodnictwo obejmuje prezes Sądu Najwyższego. Orzeczenie skazujące wymaga większości dwu trzecich obecnych członków.

Wyrokiem zapadającym w tym trybie nie można orzec kary surowszej niż wydalenie z urzędu oraz utratę zdolności do przyjęcia i pełnienia w służbie Stanów Zjednoczonych jakiegokolwiek szaczonej funkcji honorowej lub odpłatnej. Skazanie nie wyłącza zastosowania następnie przepisów o oskarżeniu i rozprawie oraz osądzeniu i ukaraniu stosownie do ogólnych przepisów prawa.

§4. Czas, miejsce i sposób przeprowadzania wyborów do Senatu i Izby Reprezentantów określa w każdym stanie jego ciało ustawodawcze. Zawsze jednak Kongres może w drodze ustawy wydać lub zmienić przepisy w tym przedmiocie, z wyjątkiem przepisów określających miejsce wyborów do Senatu.

Kongres zbiera się co najmniej raz w ciągu roku, mianowicie w pierwszy poniedziałek grudnia, chyba że w drodze ustawy określi inny dzień.

§5. Każda izba bada ważność wyborów, wyniki głosowania i kwalifikacje swoich członków. Quorum wymagane dla ważności uchwał każdej izby wynosi ponad połowę jej członków. Jednak również mniejszy skład może odroczyć obrady z dnia na dzień i zostać upoważniony do wymuszenia stawiennictwa nieobecnych członków w trybie i pod groźbą sankcji, określonych przez daną izbę.

Każda izba może uchwalić swój regulamin, pociągając do odpowiedzialności swoich członków za niewłaściwe zachowanie się oraz większością dwu trzecich wykluczyć członka z posiedzenia.

Każda izba prowadzi swój dziennik obrad i ogłasza go co pewien czas, z pominięciem części, które według uznania izby powinny być zachowane w tajemnicy; w każdej z izb na żądanie jednej piątej obecnych członków wymienia się w dzienniku głosy za i przeciw oddane w poszczególnych sprawach.

Podczas sesji Kongresu żadna izba nie może bez zgody drugiej odroczyć obrad na dłużej niż trzy dni, ani też przenieść ich z miejsca, w którym obie izby mają obradować.

§6. Senatorom i członkom Izby Reprezentantów przysługują za pełnione funkcje diety, określone ustawą i wypłacane ze Skarbu Państwa Stanów Zjednoczonych. W okresie, gdy biorą oni udział w sesji swojej izby, oraz w czasie, gdy udają się na sesję lub z niej powracają, nie mogą być aresztowani, chyba że dopuścili się zdrady lub innego ciężkiego przestępstwa albo zakłócenia spokoju publicznego; za swoje przemówienia lub wypowiedzi w którejkolwiek z izb mogą być pociągnięci do odpowiedzialności tylko na ich terenie.

Żaden senator ani członek Izby Reprezentantów nie może w okresie, na który go wybrano, zostać powołany na jakiekolwiek stanowisko w służbie cywilnej Stanów Zjednoczonych, które w tym okresie zostało stworzone lub stało się wyżej wynagradzane. Ktokolwiek sprawuje urząd w służbie Stanów Zjednoczonych, nie może zostać członkiem którejkolwiek z izb, dopóki na tym urzędzie pozostaje.

§7. W zakresie wszelkich projektów ustaw, dotyczących pobierania dochodów państwowych, inicjatywa przysługuje Izbie Reprezentantów. Senat może jednak do tych projektów, podobnie jak do wszystkich innych, proponować i wносить poprawki.

Zanim jakikolwiek projekt, uchwalony przez Izbę Reprezentantów i Senat, stanie się ustawą, powinien być przedłożony prezydentowi Stanów Zjednoczonych. Zatwierdzając projekt prezydent podpisuje go, w przeciwnym zaś razie zwraca go wraz ze swoimi zastrzeżeniami tej izbie, z której inicjatywy projekt uchwalono. Izba ta zamieszcza w swoim dzienniku zastrzeżenia w pełnym brzmieniu, po czym wznawia obrady nad projektem. Jeżeli w wyniku ponownych obrad izba większością dwu trzecich wypowie się za projektem, wówczas przesyła go z zastrzeżeniem drugiej izbie, która również poddaje go ponownemu rozpatrzeniu, i jeżeli go przyjmie większością dwu trzecich, projekt staje się ustawą. We wszystkich wypadkach tego rodzaju głosowanie w każdej izbie polega na oświadczeniu tak lub nie, a nazwiska wszystkich głosujących za lub przeciwko projektowi należy wymienić w dzienniku danej izby. Każdy projekt ustawy, który w ciągu dziesięciu dni (nie licząc niedziel) od przedłożenia go prezydentowi nie został przezeń zwrócony, staje się ustawą, tak jakby został podpisany; nie staje się jednak ustawą, jeżeli sam Kongres zwrot uniemożliwił, odracząc swoje obrady.

Wszelkie zarządzenia, rezolucje i uchwały, wymagające zgodnego stanowiska Senatu i Izby Reprezentantów (poza sprawą odroczenia obrad), wymagają przedłożenia prezydentowi Stanów Zjednoczonych i uzyskują moc prawną dopiero gdy zostaną przez niego zatwierdzone. W braku zatwierdzenia wymagają one potwierdzenia większością dwu trzecich członków Senatu i Izby Reprezentantów, zgodnie z zasadami postępowania i ograniczeniami dotyczącymi projektów ustaw.

§8. Kongres ma prawo:

- wprowadzać i pobierać podatki, cła, daniny i opłaty w celu spłacenia długów oraz zapewnienia wspólnej obrony i ogólnego dobrobytu Stanów Zjednoczonych, przy czym wszystkie cła, daniny i opłaty powinny być jednakowe na całym obszarze Stanów Zjednoczonych;

- zaciągać pożyczki na rachunek Stanów Zjednoczonych;

- regulować obrót z zagranicą, między poszczególnymi stanami i plemionami Indian;

- ustalać dla całego obszaru Stanów Zjednoczonych jednolite zasady nabywania obywatelstwa oraz jednolite prawo upadłościowe;

- bić monety, określać ich wartość oraz wartość walut zagranicznych, ustalać jednostki miar i wag;

- wprowadzać kary za podrabianie państwowych papierów wartościowych oraz monet, będących w obiegu w Stanach Zjednoczonych;

- ustanawiać urzędy i drogi pocztowe;

- popierać rozwój nauki i użytecznych umiejętności przez zapewnienie na określony czas autorom i wynalazcom wyłącznych praw do ich dzieł czy wynalazków;

- tworzyć sądy niższe w stosunku do Sądu Najwyższego;

- określać odpowiedzialność i karać za piractwo i ciężkie przestępstwa popełnione na

pełnym morzu oraz za naruszenie prawa narodów;

- wypowiadać wojnę, wystawiać listy kaperskie i wydawać przepisy dotyczące prawa do łupu na lądzie i wodach;

- wystawiać i utrzymywać armię, przy czym kredyty na ten cel mogą być przyznawane najwyżej na dwa lata;

- tworzyć i utrzymywać marynarkę wojenną;

- wydawać przepisy o kierowaniu lądowymi i morskimi siłami zbrojnymi oraz służbie wojskowej;

- stosować środki dla powoływania milicji celem zapewnienia wykonania ustaw Unii, tłumienia powstań i odpierania najazdów;

- stosować środki dla zorganizowania uzbrojenia i przeszkolenia milicji oraz dla kierowania tymi oddziałami milicyjnymi, które mogą być użyte w służbie Stanów Zjednoczonych, przy czym we właściwości poszczególnych stanów pozostaje mianowanie oficerów milicji oraz nadzór nad przeprowadzaniem szkolenia milicji na zasadach ustalonych przez Kongres;

- sprawować na zasadach wyłączności i bez żadnych ograniczeń władzę ustawodawczą w okręgu (nie przekraczającym dziesięciu mil kwadratowych), który może z mocy przekazania go przez poszczególne stany i przyjęcia przez Kongres stać się siedzibą naczelnych władz Stanów Zjednoczonych, jak również sprawować podobną władzę nad wszystkimi terenami, nabytymi za zgodą ciała ustawodawczego zainteresowanego stanu, celem wzniesienia tam fortów, magazynów, arsenałów, doków, lub innych potrzebnych budowli, jak również

- wydawać wszelkie ustawy, które okażą się potrzebne i właściwe dla wykonywania uprawnień wymienionych powyżej oraz wszystkich innych, które niniejsza konstytucja przyznała naczelnym władzom Stanów Zjednoczonych albo poszczególnym ich rodzajom lub funkcjonariuszom.

§9. Do roku tysiąc osiemset ósmego Kongres nie zabroni imigracji lub przywozu osób, które jakikolwiek z istniejących obecnie stanów uzna za stosowne dopuścić; przywóz może być jednak obłożony podatkiem lub cłem w granicach do dziesięciu dolarów od osoby.

Przywilej *Habeas Corpus* może być zawieszony tylko w przypadkach, gdy ze względu na bunt lub najazd wymagać tego będzie bezpieczeństwo publiczne.

Nie można wydawać ustaw proskrypcyjnych ani też ustaw działających wstecz.

Pogłowne i inne podatki bezpośrednie można wprowadzać tylko proporcjonalnie do wyników szacunku lub spisu ludności, którego przeprowadzanie wyżej nakazano.

Nie będzie się pobierać podatków lub ceł od wywozu przedmiotów z któregośkolwiek stanu.

Przepisy handlowe i podatkowe nie będą uprzywilejowywać portów jednego stanu w porównaniu z innymi stanami; nie można też statków płynących z jednego stanu lub do tego stanu zmuszać do zawijania, wyładunku i płacenia ceł w innym stanie.

Wszelkie wypłaty za Skarbu Państwa dopuszczalne są tylko wówczas, gdy ustawa przewiduje na ten cel kredyty; formalne sprawozdania rachunkowe z wpływów i wydatkowania wszelkich środków publicznych powinny być okresowo podawane do wiadomości publicznej.

Stany Zjednoczone nie nadają żadnych tytułów szlacheckich. Nikomu, kto sprawuje odpłatnie lub honorowo jakikolwiek urząd z ramienia Stanów Zjednoczonych, nie wolno bez zgody Kongresu przyjmować od króla, księcia lub państwa obcego jakiegokolwiek podarunku, wynagrodzenia, urzędu lub tytułu.

§10. Żaden stan nie może

- zawrzeć traktatu lub sojuszu ani zawiązać konfederacji;

- wystawiać listów kaperskich;

- bić monety;

- wypuszczać banknotów;

- uznawać za ustawowe środki płatnicze jakichkolwiek środków poza złotą lub srebrną monetą;

- wydawać ustaw proskrypcyjnych ani ustaw działających wstecz lub naruszających zobowiązania umowne ani też nadawać jakichkolwiek tytułów szlacheckich.

Żaden stan nie może bez zgody Kongresu obciążać importu lub eksportu jakimikolwiek świadczeniami lub cłami, chyba że jest to bezwzględnie konieczne dla wykonywania ustaw stanu o inspekcji; wówczas jednak czysty dochód z wszelkich ceł i świadczeń, nałożonych przez

stan na import lub eksport, wpływa na rzecz Skarbu Państwa Stanów Zjednoczonych, a względem wszelkich ustaw w tym przedmiocie służy Kongresowi prawo rewizji i kontroli.

Żaden stan nie może bez zgody Kongresu wprowadzać ceł od tonażu, utrzymywać w czasie pokoju wojska lub okrętów wojennych, zawierać porozumień lub układów z innym stanem albo z państwem obcym ani też przystępować do wojny, chyba że zostanie faktycznie napadnięty albo znajdzie się w niebezpieczeństwie tak bezpośrednim, że jakakolwiek zwłoka jest niemożliwa.

Artykuł II

§1. Władzę wykonawczą sprawuje prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki. Urząd swój pełni przez okres lat czterech, a wybierany jest wraz z obieranym na ten sam okres wiceprezydentem w następujący sposób.

Każdy stan wyznacza w trybie określonym przez swoje ciało ustawodawcze odpowiednią liczbę elektorów. Liczba ta odpowiada przysługującej temu stanowi w Kongresie ogólnej liczbie senatorów i członków Izby Reprezentantów. Nie może być jednak wyznaczony na elektora senator, członek Izby Reprezentantów ani żadna osoba sprawująca honorowo lub odpłatnie urząd w służbie Stanów Zjednoczonych.

Elektorzy zbierają się w swoich stanach i głosują za pomocą kartek na dwie osoby, z których przynajmniej jedna nie powinna być mieszkańcem tego stanu, co oni. Następnie sporządzają listę, wymieniającą wszystkie osoby, na które głosowano, oraz liczbę głosów, oddanych na każdą z nich, po czym podpisują i poświadczają listę oraz przesyłają pod pieczęcią do siedziby naczelnych władz Stanów Zjednoczonych na ręce prezydenta Senatu. Prezydent Senatu otwiera wszystkie poświadczone listy w obecności Senatu i Izby Reprezentantów, po czym następuje obliczenie głosów. Osoba, na którą padło najwięcej głosów, zostaje prezydentem, jeżeli uzyskała głosy bezwzględnej większości wyznaczonych elektorów. Jeżeli jednak więcej kandydatów uzyskało taką większość, a liczby oddanych na nich głosów są równe, wówczas Izba Reprezentantów niezwłocznie dokonuje w drodze głosowania za pomocą kartek wyboru jednego z nich na prezydenta. Jeżeli zaś takiej większości nie uzyskał nikt, wówczas izba ta w podobny sposób wybiera prezydenta spośród pierwszych pięciu osób z listy, przy czym głosowanie odbywa się stanami i każdemu stanowi przysługuje jeden głos. Wymagane przy tym quorum wynosi dwie trzecie stanów, z których każdy reprezentowany jest choćby przez jednego członka, a wybrany może być tylko ten, za którym wypowiedziała się większość stanów. W każdym z powyższych przypadków ta osoba, która po dokonaniu wyboru prezydenta uzyskała największą liczbę głosów elektorskich, zostaje wiceprezydentem. Jeżeli jednak ta sama liczba głosów padła na dwie lub więcej osób, wówczas wyboru wiceprezydenta dokonuje spośród nich Senat w głosowaniu za pomocą kartek.

Kongres może określić czas wyboru elektorów oraz dzień, w którym mają oni oddać swe głosy; musi to być jednak ten sam dzień na całym obszarze Stanów Zjednoczonych.

Nikt nie może zostać wybrany na urząd prezydenta nie będąc obywatelem Stanów Zjednoczonych od urodzenia albo w czasie uchwalania niniejszej konstytucji. Wybrana na ten urząd może być tylko osoba, która ma ukończone trzydzieści pięć lat i zamieszkuje w Stanów Zjednoczonych od lat czternastu.

W razie usunięcia prezydenta z urzędu, jego śmierci, zrzeczenia się lub niezdolności do sprawowania władzy i zadań tego urzędu przechodzą one na wiceprezydenta. Kongres może w drodze ustawy określić, jakie następstwa pociąga za sobą usunięcie, śmierć, ustąpienie lub niezdolność i prezydenta, i wiceprezydenta, oraz ustalić, który funkcjonariusz ma wówczas pełnić obowiązki prezydenta; funkcjonariusz ten pełni je, dopóki niezdolność ta nie ustanie lub nie nastąpi wybór nowego prezydenta.

Prezydent otrzymuje w określonych terminach uposażenie za swoją służbę, którego nie można ani zwiększyć, ani zmniejszyć przez cały czas, na który został wybrany.

W czasie tym nie wolno mu pobierać żadnych innych świadczeń uposażeniowych od Stanów Zjednoczonych lub od któregośkolwiek stanu.

Przed przystąpieniem do pełnienia swojego urzędu prezydent składa następującą przysięgę lub ślubowanie: „Przysięgam (lub ślubuję) uroczyście urząd prezydenta Stanów Zjednoczonych wiernie sprawować oraz konstytucji Stanów Zjednoczonych dochować, strzec i bronić ze wszystkich swych sił”.

§2. Prezydent jest głównodowodzącym armii i floty Stanów Zjednoczonych, jak również

milicji poszczególnych stanów, gdy zostaje powołana do służby czynnej Stanów Zjednoczonych. Może żądać od każdego kierownika resortu pisemnej opinii w jakiegokolwiek sprawie, związanej z zadaniami jego urzędu. Stosuje prawo łaski w sprawach o przestępstwa przeciwko Stanom Zjednoczonym, z wyłączeniem spraw wszczętych wskutek postawienia w stan oskarżenia przez Izbę Reprezentantów.

Za radą i zgodą Senatu, udzieloną większością dwu trzecich obecnych senatorów, może zawierać traktaty. Wyznacza, a za radą i zgodą Senatu mianuje ambasadorów, innych pełnomocnych przedstawicieli i konsulów, sędziów Sądu Najwyższego oraz wszystkich innych funkcjonariuszy Stanów Zjednoczonych na urzędy utworzone ustawą, chyba że konstytucja przewiduje inny tryb obsadzania ich. Kongres może jednak według swego uznania powierzyć w drodze ustawy prawo mianowania niższych funkcjonariuszy samemu prezydentowi, sądom albo kierownikom resortów.

Prezydent ma prawo obsadzać wszystkie stanowiska, opróżnione w okresie między sesjami Senatu, powierzając je na czas do zakończenia najbliższej sesji.

§3. Prezydent powinien od czasu do czasu kierować do Kongresu orędzie o stanie Państwa, przedstawiając do rozważenia środki, które uważa za potrzebne i właściwe.

W razie nadzwyczajnych okoliczności może zwołać obie izby lub jedną z nich, a w przypadku, gdy izby nie mogą uzgodnić czasu odroczenia obrad, może sam je odroczyć na czas, jakim uzna za stosowny. Prezydent przyjmuje ambasadorów i innych pełnomocnych przedstawicieli. Zapewnia ścisłe wykonanie ustaw. Do niego należy wystawianie aktów nominacyjnych wszystkim funkcjonariuszom Stanów Zjednoczonych.

§4. Prezydent, wiceprezydent i każdy funkcjonariusz cywilny Stanów Zjednoczonych zostaje usunięty z urzędu w razie postawienia przez Izbę Reprezentantów w stan oskarżenia i skazania za zdradę, przekupstwo lub inne ciężkie przestępstwa albo przewinienia.

Artykuł III

§1. Władzę sądową Stanów Zjednoczonych sprawuje jeden Sąd Najwyższy oraz takie sądy niższe, jakie z biegiem czasu Kongres ustanowi i utworzy. Sędziowie zarówno Sądu Najwyższego, jak i niższych sądów pozostają na swym urzędzie, dopóki sprawują go nienagannie. Za swoją służbę otrzymują w określonych terminach uposażenie, które nie może być obniżone, dopóki pełnią swój urząd.

§2. Władza sądowa rozciąga się

- na wszystkie sprawy rozpatrywane według zasad prawa i słuszności pod rządem niniejszej konstytucji, ustaw Stanów Zjednoczonych albo traktatów, które w ich imieniu zostały lub zostaną zawarte;

- na wszystkie sprawy dotyczące ambasadorów, innych pełnomocnych przedstawicieli i konsulów;

- na wszystkie sprawy z zakresu prawa morskiego;

- na spory, w których Stany Zjednoczone są stroną;

- na spory między dwoma lub kilku stanami;

- między jednym stanem a obywatelami innego stanu;

- między obywatelami różnych stanów;

- między obywatelami tego samego stanu, roszcującymi sobie prawa do gruntu, który był przedmiotem nadań, dokonanych przez różne stany, oraz

- między stanem lub jego obywatelami a obcymi państwami, obywatelami lub poddanymi.

We wszystkich sprawach, dotyczących ambasadorów, innych pełnomocnych przedstawicieli i konsulów, oraz w sprawach, w których stroną jest stan, sądem pierwszej instancji Sąd Najwyższy. We wszystkich innych wymienionych powyżej sprawach Sąd Najwyższy, poza przypadkami i zgodnie z przepisami, ustalonymi przez Kongres, działa jako instancja apelacyjna, zarówno w zakresie wykładni prawa, jak też ustalenia stanu faktycznego.

Wszystkie sprawy karne, poza wszczętymi wskutek postawienia w stan oskarżenia przez Izbę Reprezentantów, rozpatruje sąd przysięgłych, a postępowanie toczy się w tym stanie, w którym dane przestępstwa zostały popełnione. Miejsce lub miejsca rozpatrywania spraw o przestępstwo, popełnione poza obszarem któregośkolwiek ze stanów, określa Kongres w drodze ustawy.

§3. Zdradą przeciwko Stanom Zjednoczonym może być tylko prowadzenie przeciwko nim

wojny albo łączenie się z ich wrogami, udzielanie im pomocy i poparcia. Skazanym za zdradę można być tylko wówczas, gdy sam fakt zostanie wyraźnie stwierdzony zeznaniami dwu świadków albo przyznany na publicznej rozprawie.

Kongres ma prawo wyznaczać kary za zdradę, ale nie mogą one dotknąć spadkobierców, a mienie skazanego można przejąć tylko na okres jego życia.

Artykuł IV

§1. W każdym stanie zapewnia się pełną wiarę i uznanie aktom urzędowym, dokumentom i orzeczeniom sądowym każdego innego stanu. Kongres może w drodze powszechnie obowiązujących ustaw określić środki, dowodzące istnienia takich aktów, dokumentów i orzeczeń, oraz skutki, jakie wywołują.

§2. Obywatele każdego stanu korzystają w innych stanach z wszelkich przywilejów i swobód obywateli miejscowych.

Kto będąc oskarżony w jednym stanie o zdradę albo inną zbrodnię lub występki zbiegnie i zostanie ujęty w innym stanie, a władza wykonawcza stanu, z którego zbiegł, zażąda jego wydania, powinien być wydany i odstawiony do stanu, właściwego do orzekania w sprawie o dane przestępstwo.

Kto będąc na podstawie ustawodawstwa jednego stanu obowiązany do służby lub pracy zbiegnie do innego stanu, nie może być z mocy obowiązujących tam ustaw lub innych przepisów zwolniony od tej służby lub pracy, lecz powinien być na żądanie wydany tej osobie, która ma prawo do jego służby lub pracy.

§3. Kongres może dopuścić do niniejszej Unii nowe stany, nigdy jednak nie mogą być tworzone lub powstawać nowe stany na obszarze, którym włada już inny stan. Nie można bez zgody ciał ustawodawczych zainteresowanych stanów oraz Kongresu utworzyć stanu przez połączenie dwu lub więcej stanów albo ich części.

Kongres ma prawo rozporządzać terytoriami i inną własnością Stanów Zjednoczonych oraz wydawać w tym przedmiocie potrzebne przepisy i zarządzenia; jednak żadne postanowienie niniejszej konstytucji nie może być rozumiane, aby ograniczało jakiegokolwiek roszczenia Stanów Zjednoczonych lub poszczególnego stanu.

§4. Stany Zjednoczone poręczają każdemu stanowi w ramach niniejszej Unii republikańską formę rządów, zapewniają każdemu stanowi obronę przed najazdem, a na żądanie ciała ustawodawczego lub (gdy nie można zwołać ciała ustawodawczego) władzy wykonawczej - także przed zamieszkami wewnętrznymi.

Artykuł V

Kongres proponuje poprawki do niniejszej konstytucji, ilekroć dwie trzecie obu izb uzna to za potrzebne, a na wniosek ciał ustawodawczych dwu trzecich stanów zwołuje Konwencję dla zaproponowania poprawek. W każdym z tych wypadków poprawki uzyskują, zarówno w całej swej treści, jak i intencji, moc równą innym częściom niniejszej konstytucji, ale dopiero po ratyfikowaniu ich bądź przez ciała ustawodawcze trzech czwartych stanów, bądź przez konwencję w trzech czwartych stanów, zależnie od tego, który z tych trybów ratyfikacji zaproponuje Kongres. Jednak przed rokiem tysiąc osiemset ósmym żadna poprawka nie może w jakiegokolwiek mierze dotyczyć ustępów 1 i 4 §9 artykułu I, a żaden stan nie może być bez swojej zgody pozbawiony równego prawa głosu w Senacie.

Artykuł VI

Wszelkie długi zaciągnięte i zobowiązania podjęte przed przyjęciem niniejszej konstytucji zachowują względem Stanów Zjednoczonych taką samą moc pod rządem tej konstytucji, jaką miały w okresie Konfederacji.

Niniejsza konstytucja i zgodnie z nią wydane ustawy Stanów Zjednoczonych oraz wszystkie traktaty, które zostały lub zostaną zawarte z ramienia Stanów Zjednoczonych, stanowią najwyższe prawo krajowe. Jest ono wiążące dla sędziów każdego stanu, nawet gdyby było sprzeczne ze stanową konstytucją lub ustawą.

Wspomniani wyżej senatorowie i członkowie Izby Reprezentantów, członkowie ciał ustawodawczych poszczególnych stanów oraz wszyscy funkcjonariusze władz wykonawczych i sądowych, zarówno Stanów Zjednoczonych, jak też poszczególnych stanów, obowiązani są

złożyć przysięgę lub ślubowanie, że będą służyć niniejszej konstytucji. Nigdy jednak powierzenie w służbie Stanów Zjednoczonych jakiegoś urzędu lub funkcji publicznej nie może być uzależnione od wyznania wiary.

Artykuł VII

Ratyfikowanie niniejszej konstytucji przez konwencję dziewięciu stanów będzie dostateczne dla jej wejścia w życie w stosunkach między stanami, które ją w takim trybie ratyfikowały.

Przyjęto przez Konwencję za jednomyślną zgodą obecnych stanów siedemnastego dnia września Roku Pańskiego tysiąc siedemset osiemdziesiątego siódmego, a roku dwunastego od niepodległości Stanów Zjednoczonych Ameryki. W dowód czego myśmy tu podpisali się poniżej naszymi nazwiskami.

Go: Washington - Prezydent i deputowany z Virginii

Poświadcza: William Jackson, Sekretarz

New Hampshire: John Langdon, Nicholas Gilman

Massachusetts: Nathaniel Gorham, Rufus King

Connecticut: Wm. Saml. Johnson, Roger Sherman

New York: Alexander Hamilton

New Jersey: Wil: Livingston, David Brearley, Wm. Paterson, Jona: Dayton

Pensylwania: B Franklin, Thomas Mifflin, Rob Morris, Geo. Clymer, Thos. FitzSimons, Jared Ingersoll, James Wilson, Gouv Morris

Delaware: Geo: Read, Gunning Bedford jun, John Dickinson, Richard Bassett, Joco: Broom

Maryland: James Mc Henry, Dan of St Thos. Jenifer, Danl Carroll

Virginia: John Blair — , James Madison Jr.

North Carolina: Wm. Blount, Richd. Dobbs Spaight, Hu Williamson

South Carolina: J. Rutledge, Charles Cotesworth Pinckney, Charles Pinckney, Bierce Butler

Georgia: William Few, Abr Baldwin

Przypisy:

[1] Tłumaczenie z urzędowego wydania *The Constitution of the United States of America, Analysis and Interpretation*, Washington, US Government Printing Office, 1964. Poprawka XXV - z urzędowego tekstu, ogłoszonego w nr. 38 "Federal Register" z 25 II 1967. Poprawka XXVI - przedruk z: *Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki*. BREARTIG, Warszawa 1992. Poprawka XXVII - tłumaczenie własne uzgodnione z Ambasadą Stanów Zjednoczonych Ameryki w Polsce. Teksty przetłumaczył Stanisław Gebert (w:) *Konstytucje Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Belgii, Szwajcarii*, Instytut Nauk Prawnych PAN, Ossolineum, Wrocław, Warszawa, Kraków 1970.

(Publikacja: 02-08-2002 Ostatnia zmiana: 08-11-2003)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1665) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1665>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl